

Voorstellen en inleiding

Mijn naam is Hiska Ubels en ik spreek hier namens de Buurtvereniging van Westerdijkshorn. Vanuit professionele ervaring maar ook vanuit onze actieve samenwerking van het buurtschap Westerdijkshorn in 2009 met de provincie en LTO om ondergrondse alternatieven te onderzoeken en de uitgebreide zienswijze die we destijds hebben ingediend, hebben we daardoor grote expertise opgebouwd met betrekking tot dit dossier. Het is een complex dossier en heeft vele lagen. Het geheel is daarom moeilijk te doorzien door gewone burgers, maar zeker ook voor nieuwkomers in de politiek die het moeten doen met wat er ligt van hun voorgangers. Sinds de ruime tijd die is verstreken zijn er namelijk een aantal politieke wisselingen van de wacht geweest.

Ik heb 10 hier minuutjes gekregen en kan door hier helaas niet de diepte in gaan, maar zal u op hoofdlijn informeren over de zorg die breed leeft. Bij Westerdijkshorners maar ook verderop in het gebied.

1. Startpunt =0

Het lijkt alsof er met het door Tennet voorgestane tracé rondom WDH gekozen is uit meerdere opties. Dat is een beeld dat bij vele mensen leeft, zowel in de politiek als bij burgers. Dit beeld is het eerste wat hier moet worden ontkracht. Het is essentieel dat de raad en het college zich beseffen dat de huidige 50 jaar bijna oude 220 kv verbinding voor grote delen van dit traject geen optie meer is. De verbinding is ingehaald door nieuwe inzichten en regelgeving en is economisch afgeschreven. Iedereen weet dat door de elektromagnetische straling de bedrading gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Deze verbinding kan daarom niet anders dan komen te vervallen.

Het is hierdoor dan ook oneigenlijk deze te presenteren als een alternatief, zoals wettelijk verplicht is een milieu effect rapportage zoals Tennet nu doet.

Het uitgangspunt is dus 0. De huidige 220 kv verbinding vervalt en nu moeten we kijken naar een nieuwe situatie. Dit zet de deur open om breed te kijken wat nu het meest wenselijk is, niet alleen voor WDH, maar voor de het hele traject dwars door de provincie van Oudeschip-Vierverlaten. Hier ligt een kans.

2. Landschappelijke waarden WDH.

Het landschap ten noorden van de stad Groningen is een open landschap. Zoals mijn buurman Fons het zo mooi beschreef: je vindt er geen imposante bergen, watervallen, woeste beken, vuurspuwende vulkanen of druipsteengrotten. Het indrukwekkendste onderdeel van het Groninger land is de lucht. Die lucht en de wolken zijn een wezenlijk onderdeel van het landschap. Wie uit is op het grootse in deze streken moet naar de luchten kijken boven dat weidse landschap.

- Openheid, weidsheid: maagdelijkheid, geen industriële elementen
- Archeologische en cultuur-historische waarden, leesbaar in het landschap
- Vogels en natuur
- Beleving omwonenden en toeristen en recreanten
- Bekendheid rondom vanwege de schoonheid van de plek

3. Uitgangspunten Tennet

Tennet hanteert bij het huidige zoekgebied voor de 380 KV verbinding drie uitgangspunten: leveringszekerheid, voorkomen van magnetische straling nabij woningen en mogelijke acceptatie van omwonenden vanwege het verwijderen van de bestaande 220 KV verbinding. De eerste twee punten lijken legitiem. Maar, anders dan Tennet wil laten geloven, is er geen sprake van acceptatie. Of het nou om gas gaat of om elektriciteit, veel Groningers hebben de indruk dat ze geen enkele invloed hebben op wat het ministerie van EZ in hun leefomgeving aanricht. Er is een algemeen gevoel van onmacht. Het leefgebied is een beefgebied geworden en nu wordt er binnenkort ook nog eens een enorm hekwerk aangelegd. Vanzelfsprekend zijn de bewoners opgelucht dat dat de oude 220 KV leiding wordt opgeruimd, maar dat ontslaat Tennet en EZ niet van een zorgvuldige onderzoeksplicht waarin het karakteristieke Groninger landschap op haar volle waarde wordt meegenomen.

We willen aandacht vragen voor het relatief gave meeden- en wierdengebied tussen Bedum en Middag-Humsterland, met hier een aantal beelden van het gebied bij het fietspad langs het Oude Ae, het bijna 1000 jaar oude afwateringskanaal vanuit de molen bij de Koninslaagte en ook vanuit Westerdijkshorn zelf. Als je het gebied kent, en niet alleen als een kaartstreep van achter het bureau, dan kun je je niet anders afvragen dan hoe het mogelijk is dat het Groninger landschap niet als uitgangspunt is meegenomen bij het vaststellen van het zoekgebied.

4. Omvang van nieuwe traject, landschappelijke impact

Na een poos zoeken hebben we enigszins met moeite de volgende informatie boven tafel gekregen. Het is in de officiële documenten nog nergens terug te vinden. De palen zijn onderaan 2,5 m tot 3 meter dik, hebben een hoogte van ca. 58-70 meter en liggen zo'n 27 meter uit elkaar. De bedrading hangt boven elkaar, en zigzagt met allerlei nieuwe bochtjes en knikjes door het open landschap en is landschappelijk en ruimtelijk verder nergens aan gekoppeld.

Waarom: stomweg omdat er ruimte is en omdat als uitgangspunt is gehanteerd dat wij dat met ons allen accepteren. De impact van zo'n hekwerk dwars door de provincie is enorm. Dit leidt tot totale landschappelijke degradatie van het gebied, het is in één klap niets meer waard, met alle mogelijke gevolgen van dien. Hier is geen sprake van verrommeling van het landschap of slankere palen zoals Tennet het nogal liefelijk beschrijft, maar verrommelt Tennet de beschrijving van het landschap en het bouwwerk. Want hier is sprake van pure lelijkheid en massiviteit. Het is maar hoe je het 'framet'...

5. Gebrekkige procedure

Gebrek aan transparantie

Sinds 2009 is er veel veranderd. Dat blijkt ook uit het vervallen van het traject van Vierverlaten tot aan Diemen en nieuwe inzichten over ondergrondse mogelijkheden. Waarom houdt Tennet enerzijds vast aan oude uitgangspunten, maar vernieuwd ze deze waar deze haar belangen dient? Dit brengt ook ons tot de volgende vragen. Wie heeft bepaald dat alléén het in 2009 vastgestelde zoekgebied (navolgbaar) moest worden onderzocht en vooral ook: op basis waarvan? Op basis waarvan zijn andere kortere mogelijke tracés op voorhand wel afgewezen voor nader onderzoek?

Daarnaast: ondanks dat het bekend was dat Bedum en WDH actief en gefundeerd tegenwicht boden en de mondelinge toezegging dat we op de hoogte zouden worden blijven gehouden van de ontwikkelingen, zijn we nergens meer in meegenomen en betrokken. Toch krijgen we als het aan Tennet en EZ ligt de hele handel wel als een rond hekwerk om ons heen dwars door een prachtig open onaangetast landschap.

Vertekend beeld

Opzettelijke verschaffen van een VERTEKEND BEELD: geen info over hoogten, gefotoshopte presentaties en de dan de huidige toelichting in het trefcentrum 6 jaar geleden dat de nieuwe masten veel minder zichtbaar zouden zijn. Ontbreekt het visueel inzichtelijk maken van de impact op gebied: waardoor mensen niet weten wat er boven hun hoofd hangt en zo wordt hun mond gesnoerd. En dat geringere landschappelijk impact niet waar is behoeft na deze avond geen verder betoog.

Geen onderzoek naar alternatieven en navolgbare integrale afweging

Sailland detail: het voorgestane tracé rondom WDH stond in de jaren 70 al op de kaart. Hier is sprake van oude wijn in nieuwe zakken. Zoals al gezegd, hoe we ook hebben gezocht, er is nergens blijk van daadwerkelijk transparant en integraal onderzoek als het gaat om landschappelijke alternatieven.

Want zijn er daadwerkelijk geen andere opties dan de streep op de kaart die al in de jaren 70, waarschijnlijk ergens in het Haagse, op basis van achterhaald beleid en inzichten, is gezet?

6. Westerdijkshorner belang?

Hier speelt natuurlijk ook eigen belang, dat zullen we nooit ontkennen, maar niet alleen. Het gaat veel verder. Ons leefgebied is ook publiek bezit. Zo zien wij dat. Net als de toren van Westerdijkshorn tot het (religieus) cultureel erfgoed van de provincie Groningen hoort en bescherming verdient, verdient ook het landschap met al haar intrinsieke waarden bescherming. Vooral omdat het zich zelf niet beschermen kan. Niet alleen voor ons, maar ook voor toekomstige generaties. Daarnaast trekt Het Oude AE-en meeden gebied veel dagjesmensen die te voet of met de fiets een tocht maken door de provincie. Juist voor die mensen is het belangrijk dat de unieke sfeer in het gebied blijft bestaan. De karakteristieke elementen in ons Gronings landschap verdienen onze bescherming.

7. Hoe hoort het?

Een wat verdient Westerdijkhorn en ook de rest van Groningen:

1. een navolgbaar onderzoek met daadwerkelijke alternatieven met ook landschap als uitgangspunt

Hierin moet gezocht worden naar een optimum tussen het voorkomen van magnetische straling op nabije woningen, leveringszekerheid en ons landschap

2. inzicht in bijbehorende kosten

3. inzicht in kostenafwegingen

4. Betrokkenheid omdat het om ons leefgebied gaat. We zijn ervaringsdeskundigen die beter dan wie ook de afwegingen op waarde kunnen schatten

8. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald

Volledig afwegingskader, met daarin:

- Kortere (en goedkopere) bovengrondse alternatieven al dan niet in combinatie met ondergrondse stukken
- Korte en rechtstreekse (gedeeltelijke) ondergrondse verbinding. Ondergronds zou niet kunnen omdat bovengronds zekerder is. Is dat wel zo? We zijn natuurlijk leken, maar een paar weken geleden heeft de hele provincie een aanhoudende discovoorstelling gehad door de ijzel. En dan bestaat er nog de reële mogelijkheid dat aardbevingen aan de palen rammelen. Technisch gezien is het mogelijk. Gaat de hoogte leveringszekerheid van Europa daadwerkelijk dusdanig naar beneden door ondergronds dat dit niet meer acceptabel is?
- Verplaatsen verdeelstation Hoogkerk naar de Eemshaven
- Ondergronds doortrekken van gelijkstroom Cobra-kabel direct naar Hoogkerk ipv Eemshaven...
- ...

9. Afsluiting, conclusie

1. Besef laten doorringen wat ons boven het hoofd komt te hangen

2. Brede samenwerking met raden, bewoners, stakeholders, provincie

WDH is hard aan het werk, ook in samenwerking met Klein Wetsinge, maar kan dit niet alleen. Olievlek, samenwerking met het gebied in brede zin: raden, bewoners, stakeholders, provincie

3. Transparante objectieve informatie en besluitvorming op basis van actuele inzichten en redeneringen

4. Er is extra tijd nodig om tot een zorgvuldige, navolgbare integraal afgewogen verantwoorde keuze te komen

Het plan voorziet in een dubbele hoogspanningsleiding met grote palen en een gordijn van draden. Waarom moet deze met een grote onlogische bocht met nu ook nog allemaal extra bochtjes en knikjes door het Groninger land met alle gevolgen van dien? Hoe is het mogelijk dat er niet naar kortere landschappelijke alternatieven is gekeken? Daarmee kan wel vijf kilometer omheining bespaard worden. Misschien kan de hoogspanningsleiding zelfs onder de grond.

Schade aan het landschap is niet langs een liniaal te meten, maar een onnodig lang hekwerk van masten en draden dat meanderend door een open landschap gaat, is de slechtst mogelijke optie. Hier ligt een kans. Vijftig jaar geleden werd een slechte keuze gemaakt. Nu kan de landschappelijke schade worden hersteld.